

VŠR

Visoka šola za
računovodstvo in finance

Računovodkinja Jana in Mala šola SRS

Najpogostejše zmote pri vrednotenju osnovnih sredstev

Kaj lahko naredimo že pred zaključkom poslovnega leta, da bodo naši računovodski izkazi resnična in poštena slika poslovanja v skladu s SRS?

Osnovna sredstva so praviloma pomembna postavka v strukturi sredstev v bilanci stanja.

Glede na to, da so dolgoročna in nimajo veliko gibanja, računovodje pogosto pozabijo ali zanemarijo njihov pomen.

Prav zato se lahko zgodi, da poslovna poročila ne odražajo resnične in poštene slike poslovanja.

Poglejmo, katere so najpogostejše napake oz. zmotna prepričanja.

METODE VREDNOTENJA

Glede na določila SRS imate na razpolago dva načina vrednotenja osnovnih sredstev. Pri tem pa morate biti pozorni, da je izbrana metoda zapisana v pravilniku o računovodstvu in da jo dosledno uporabljate.

Pravilnik mora odražati tudi krogotoke v podjetju in ne sme biti zgolj prepis standardov.

Kako pripraviti pravilnik o računovodstvu?

Primer pravilnika najdete v Mali šoli SRS.

Ali imate pravilnik o računovodstvu? Ali je tudi posodobljen glede na nove SRS, ki so stopili v veljavo leta 2019?

NAJPOGOSTEJŠE ZMOTE, KI JIH ZAZNAVAMO PRI OSNOVNIH SREDSTVIH

AMORTIZIRANJE

- Ko so osnovna sredstva enkrat aktivirana, se nanje »pozabi«.
- Pusti se, da se amortizacija samodejno obračunava, in se ne preverja njene ustreznosti glede na življenjsko dobo.
- Tudi za poslovne namene se uporablja maksimalne davčne amortizacijske stopnje.

EVIDENCA NEPREMIČNIN

- Ne preverja se knjigovodske vrednosti s pošteno vrednostjo pomembnih osnovnih sredstev.
- Evidenca nepremičnin ni povezana z evidenco iz zemljiške knjige ali s specifikacijo iz kupoprodajne pogodbe.

V nadaljevanju opisujemo podrobnosti:

Zmote pri obračunu **amortizacije**

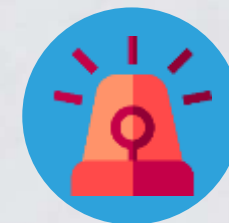
ZMOTA: SAMODEJNO OBRAČUNAVANJE AMORTIZACIJE

PRAKSA: Računovodje, ki dajo osnovno sredstvo v uporabo, mu določijo amortizacijsko dobo in pustijo, da se amortizacija samodejno obračunava do konca njegove življenjske dobe. Veliko računovodij je celo prepričanih, da se amortizacijske stopnje ne smejo spreminjati. To pa ni res.

PRAVILNO: Vsako leto je potrebno za pomembna osnovna sredstva preveriti ocenjeno življenjsko dobo in skladno s tem prilagoditi amortizacijske stopnje, ki vplivajo na obračun amortizacije.

ZAKAJ JE TO POMEMBNO?

Amortizacija je strošek in zmanjšuje izkazani poslovni izid. Izkazani poslovni izid – dobiček – pripada lastnikom, ki si ga želijo razdeliti. V nadaljevanju bomo na primerih 1 in 2 prikazali, kako nerealno ocenjena življenjska doba vpliva na izkazani dobiček.

Primer izračuna

Primer 1: Realno ocenjena življenjska doba osnovnega sredstva je **krajša** od tiste, ki se uporablja v podjetju (nerealno ocenjena življenjska doba).

Kategorija	Realna ocena življenjske dobe OS	Nerealno ocenjena življenjska doba OS
Amortizacijska osnova (€)	100.000,00	100.000,00
Ocenjena življenjska doba (let)	10,00	15,00
Amortizacijska stopnja	0,10	0,07
Letna amortizacija (€)	10.000,00	6.666,67
Izkazani dobiček	realen	višji za 3.333,33 €
Knjigovodska vrednost OS po 10 letih (€)	0,00	33.333,33
OS je potrebno po 10 letih zamenjati, ker je dotrajano		
Vpliv na poslovni izid	ni vpliva	izguba v višini 33.333,33 €

Primer 2: Realno ocenjena življenjska doba osnovnega sredstva je **daljša** od tiste, ki se uporablja v podjetju (nerealno ocenjena življenjska doba).

Kategorija	Realna ocena življenjske dobe OS	Nerealno ocenjena življenjska doba OS
Amortizacijska osnova (€)	100.000,00	100.000,00
Ocenjena življenjska doba (let)	10,00	5,00
Amortizacijska stopnja	0,10	0,20
Letna amortizacija (€)	10.000,00	20.000,00
Izkazani dobiček	realen	nižji za 10.000,00 €
Knjigovodska vrednost OS po 5 letih (€)	50.000,00	0,00
OS je po petih letih še naprej v uporabi		
Vpliv na poslovni izid	ni vpliva	dobiček je višji za 10.000,00 € na leto

ZMOTA: ZA AMORTIZIRANJE SE UPORABLJAJO MAKSIMALNE DAVČNE STOPNJE NAMESTO TISTI, KI ODRAŽAJO DEJANSKO ŽIVLJENJSKO DOBO

PRAKSA: Računovodje ob aktiviranju osnovnega sredstva navadno preverijo, kakšna je maksimalna amortizacijska stopnja po davčnih predpisih, in tako stopnjo tudi upoštevajo pri obračunavanju amortizacije v poslovni bilanci.

PRAVILNO: Amortizacijske stopnje je potrebno določiti glede na ocenjeno življenjsko dobo osnovnega sredstva in za potrebe davčnega obračuna paziti, da ta ne preseže maksimalne davčno priznane stopnje.

PRIMER: Za nabavljen računalnik lahko po davčnih predpisih uporabite maksimalno amortizacijsko stopnjo 50 %, kar pomeni, da je življenjska doba vašega računalnika 2 leti. Če ga boste uporabljali štiri leta, je pravilna amortizacijska stopnja 25 %, kar lahko uporabite tudi za davčne namene. Lahko pa se odločite in za davčne namene uporabite amortizacijsko stopnjo 50 %, za poslovne namene pa amortizacijsko stopnjo 25 %. V tem primeru se srečamo z odloženimi davki.

Zmote pri evidenci in vrednotenju
nepremičnin

ZMOTA: EVIDENCA NEPREMIČNIN NI POVEZANA Z EVIDENCO IZ ZEMLJIŠKE KNJIGE ALI S SPECIFIKACIJO IZ KUPOPRODAJNE POGODBE

PRAKSA: Ob pridobitvi nepremičnin se vsa pridobljena zemljišča in zgradbe iz ene pogodbe evidentirajo na eno inventarno številko ne glede na to, da so v pogodbi specificirane številke parcel in stavb.

PRAVILNO: V podjetju je potrebno oblikovati smiselno najmanjše enote nepremičnin, ki so zaključena celota in jih lahko tudi prodamo naprej kot samostojno enoto. Vsekakor pa se nam zdi potrebno, da je v primeru izkazovanja več parcelnih številk pod eno inventarno številko to jasno zapisano v opisu osnovnega sredstva in da ob naknadni kontroli ni dvoma, kaj vse zajema posamezna inventarna številka.

ZAKAJ JE TO POMEMBNO?

Nepremičnine so dolgoročna sredstva. Če imate več parcelnih številk zavedenih pod eno inventarno številko, ob prodaji (na primer čez 20 let) ne boste več vedeli, kaj izločiti iz evidenc.

ZMOTA: NE PREVERJA SE POŠTENE VREDNOSTI NEPREMIČNIN

PRAKSA: Večina podjetij za vrednotenje svojih nepremičnin izbere model nabavne vrednosti in nato na preverjanje vrednosti nepremičnin pozabi.

PRAVILNO: Uporaba modela nabavne vrednosti zahteva dovolj pogosto preverjanje vrednosti nepremičnin, da te ne bi presegle poštenih vrednosti. Ker se cene na trgu spreminjajo in v računovodskih izkazih ne smemo izkazovati višjih vrednosti od poštenih vrednosti na trgu, je nujno, da dovolj pogosto uskladite in preverite pošteno vrednost. Za ta namen boste potrebovali pomoč strokovnjaka – ocenjevalca vrednosti nepremičnin.

ZAKAJ JE TO POMEMBNO?

Računovodski izkazi ne smejo vsebovati skritih izgub. Če imamo nepremičnino v naših knjigah zavedeno z vrednostjo 100.000 €, njena poštena vrednost pa znaša 80.000 €, to pomeni, da ima naša bilanca 20.000 € skrite izgube. To se lahko pomembno odrazi v naših računovodskih izkazih v primeru, da moramo to nepremičnino prodati.

Kaj lahko naredite že pred zaključnim
obračunom, da boste ob tem tudi
skladni s SRS?

ENKRAT LETNO OPRAVITE POPIS OSNOVNIH SREDSTEV – KADARKOLI MED LETOM

1. Opravite popis OS še pred koncem leta.
2. Pri popisu bodite pozorni na uničena ali dotrajana OS in jih predlagajte za odpis.
3. Pri popisu uskladite evidence nepremičnin tudi z izpiski iz zemljiške knjige in uskladite inventarne številke.

PREVERITE AMORTIZACIJSKE STOPNJE

1. Določite, katera osnovna sredstva so pomembna za vas (Pravilnik o računovodstvu).
2. Za pomembna osnovna sredstva ponovno ocenite življenjske dobe in uskladite amortizacijske stopnje.
3. Razmislite o možnosti različnega obračunavanja amortizacije za davčne potrebe in za poslovno bilanco ter sprejmite računovodsko usmeritev glede odloženih davkov.

PREVERITE POŠTENO VREDNOST SVOJIH NEPREMIČNIN

Kriza, povezana s covidom-19, je vplivala na trg nepremičnin, zato je nujno, da presodite tudi njen vpliv na vrednost vaših nepremičnin.

Pravilno evidentiranje osnovnih sredstev (popis, poštena amortizacija in pregledno beleženje nepremičnin) lahko bistveno vpliva tudi na končni izid poslovanja.

Podjetje lahko plača preveč ali pa premalo davka. V prvem primeru bi lahko ta sredstva investiralo v razvoj, v drugem pa ga lahko doleti globa, če inšpektorji ugotovijo nepravilnost.

Pomembno je, da uredite
evidenco osnovnih
sredstev!

Vabljeni v Malo šolo SRS

Računovodite skladno s SRS-ji

Vsi SRS-ji predstavljeni na enem mestu, skupaj s
primeri knjiženj.

Vključite se v Malo šolo SRS

VIDEOPOSNETKI: Na razpolago je že več kot 30 video posnetkov, v katerih so razloženi SRS in specifična vprašanja v povezavi z njihovo uporabo.

PROSOJNICE IN DRUGA GRADIVA: S pomočjo priloženih gradiv lahko spremljate in samostojno rešujete primere. Na voljo je že skoraj 30 pojasnjevalnih gradiv.

PONAZORITVE KNJIŽENJ: Na razpolago je že več kot 150 ponazoritev knjiženj, ki jih lahko takoj prenesete za svojo vsakdanjo uporabo.

EXCEL PRIPOMOČKI: Naloženih je že devet pripomočkov v Excelu, ki vam pomagajo pri konkretnih izračunih in takojšnji uporabi predstavljenih določil standardov.

ENOLETNO ČLANSTVO: Članstvo vam omogoča neomejen dostop do vseh gradiv in novosti, ki jih bomo mesečno dodajali. Obveščali pa vas bomo tudi o morebitnih spremembah.

VSAK MESEC NOVE VSEBINE: Vsak mesec dodamo najmanj tri nove vsebine. Obveščali pa vas bomo tudi o vseh novostih in spremembah.

Vključite se v Malo šolo SRS

Visoka šola za računovodstvo in finance
Stegne 21 c, 1000 Ljubljana
Telefon: 00386 (0) 59 090 960
E-pošta: info@vsr.si

www.vsr.si